

AMIGOE DI CURACAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN.

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire en Aruba per drie maanden fl. 2.— met vooruitbetaling.
Voor het Buitenland per jaar fl. 10.—
Afzonderlijke nummers fl. 0,25.
Prijs der Advertentiën van 1 tot 7 regels fl. 0,50, voor elken regel meer fl. 0,07½.

BUREAU VAN DIT BLAD

OP CURAÇAO,

PLEIN VAN PIETERMAAL, N° 129.

De Agentuur

ten huize van de Heeren

JAN ELLIS, Curaçao, — Oranjestad.
 JUAN CAPRILES, Aruba, — Playa.
 JOSE A. ROSA HERRERA, Bonaire, — Playa.

E. Coerant aki ta sali toer Dia Sabra.
Su prijs di Abonnement ta fl. 2.— pa tres luna, pagu pa adelant.
Pa lugarnan for Curaçao, Bonaire i Aruba fl. 10.— pa aña.
Un number so fl. 0,25.
Un anuncio di 1 lè; regel, fl. 0,50, cada regel mas fl. 0,07½.



SCHEEPSTIJDINGEN.

aankomst alhier:

21 Jan. *Curacas* van New-York.
 21 „ *Maracaibo* „ Maracaibo.
 24 „ *Harrison* „ Liverpool
 31 „ *Maracaibo* „ Maracaibo.

CALENDARIO.

Januari.

15. DOMINGO. Catedral di S. Pedro na Roma.
 19. LUNA. S. Canuto, rey i m.
 20. MARTES. Stos. Fabian i Sebastian, mm.
 21. DAZON. Sta. Inés, v. i m.
 22. DIERES. S. Vicente, m.
 23. DIERES. S. Raimunde, c. Desp. di N. S.
 24. SABBA. S. Timoteo, ob. N. S. de la Paz.

STAND DER MAAN.

E. K. 23 Jan. 8 ure 50 m. P. M.

Opkomst der Zon:

23 Jan. 6 ure 15 m.

Ondergang der Zon:

23 Jan. 5 ure, 45 m.

SCHEEPSTIJDINGEN.

vertrek van hier:

19 Jan. *Duitsch. St.* naar Hamburg.
 23 „ *Glenfyne* „ New-York.
 24 „ *Maracaibo* „ Maracaibo.
 3 Feb. *Curacas* „ New-York.

“DE CURAÇAOSCHE COURANT”

IN HAAR NIEUWJAARS-ARTIKEL

CONTRA DEN

„AMIGOE DI CURAÇAO.”

Het is oudejaarsavond. Een plechtige stonde gaat aanbreken—ook voor onze „Oudste Zuster,” de *Curacaosche Courant*. Nog de laatste uren van het jaar 1884 zullen getuigen van haar onverdroten werkzaamheid en brandenden ijver voor de belangen van Curaçao en de Curacaosche Pers, wier Achtbaar Hoofd zij zich op dat oogenblik meer dan ooit gevoelt. Ja, zij telt ze nog eens, met den glimlach van voldoening op het oud, eervol gelaat, die jaren van haar rijk gezegend leven: 70.—71.—72.— een paar slagen nog van de oude Friesche klok, en het 73ste wordt blijde ingetreden!

Maar eerst onder den bezielenden indruk van Oudejaar aan het hoofd-artikel voor Nieuwejaar gewerkt!

De voornaamste gebeurtenissen van het zieltogende jaar zijn spoedig door het sterke geheugen weder achterhaald; die feiten behoeven alleen nog gegroepeerd en geordend... maar, noodlottige inval, dien de „Oudste Zuster” daar krijgt! Dat uitrekenen—in millimeters—van den gemiddelden „wekelijkschen Thermometer- en Barometerstand en regenval” op Oudejaarsavond: te midden van donderbussen die beneden, van vuurpijlen die boven of langs de geopende *bestana* ontploffen, van het luid en jolig „hoezee” der menigte als echo gevolgd—’t is, waarde lezer! een arbeid waar geen menschenkind ongestraft zich aan wagen kan.

Of de som uitgekomen is?—Zeker is de goede Oude door het cijferen uit haar humeur geraakt. De „Amigoe di Curaçao” en anderen, als ook het Nieuwjaars-artikel zelf hebben er de gevolgen van moeten ondervinden.

In vollen ernst gesproken! De

redacteur aan wien de heeren „Uitgevers van „de Curacaosche Courant” de redactie van hare hoofd-artikelen „wel hebben willen toevertrouwen”, is iemand die op uitnemende wijze cere heeft gedaan aan de gebreken van hare meer dan zeventigjarige onderdom. De lezers en de belangen der lezers worden er zeker weinig door gebaat; zijdelings en met bescheidenheid, als aan jongeren betaamt, hebben we er vroeger reeds op gewezen. In het Nieuwjaars-artikel echter, dat in haar 1ste nummer van dit jaar verschenen is, vinden wij de volledigste uitdrukking van de meest onverdragelijke karaktertrekken en onhebbelijkheden, die wij in de C. C. betreuren: praten en keuvelen kan zij over de gewichtigste onderwerpen zonder juist rekening te houden met het gezond verstand; redeneeren met een geleenden schijn van waarheid, zonder een duidelijk punt van nitgang aan te wijzen: zij volgt haar, zonder te weten waar zij begonnen, zij verlaat u, zonder dat zij zeggen kunt waar zij gebleven is met haar betoog, omdat zij in één enkelen zin tien, twintig onderwerpen even spoedig weet aan te raken als aanstonds weder te laten varen. Stoutte beweringen spreekt zij op meesterachtigen toon uit, en wee u, als ge de stoutheid mocht hebben, om hare stellingen, die zij boven alle tegenspraak verheven acht, op beleefde wijze tegen te spreken.—zij noemt u aanstonds „onbedachtzaam” en „lichtzinnig”; zij „schrijft en drijft”: en met dit rijmpje wil zij u als met een kluitje in het riet sturen. Aanmatigend, tot onbeleefd wordens toe, is zoo hare manier. Dit laatste vooral valt even gemakkelijk als het voorgaande uit heur nieuwjaars-artikel te bewijzen voor degenen, die weten wat er in de tweede helft van het jaar 1884 hier op Curaçao alzo is voorgevallen. Uit den „Amigoe di Curaçao” weten zij dat niet. Wij hebben, Gode zij dank! onze on-

partijdigheid en onafhankelijkheid kunnen handhaven, en evenmin onberaden ons rechtstreeks of zijdelings is den strijd gemengd. Kiesheid verbood ons ook, over menig feit zelfs maar te insinueren!—Wat nu doet „de Curacaosche Courant”, die van „tact”, „voorzichtigheid” „algemeenen menschenmin” zoo honigzoet weet te keuvelen? Zij schrijft het volgende, waartusschen wij onze opmerkingen zullen voegen.

„Ach! en wee! over eene bevolking, klein als de onze, wanneer de hartstochten opgezweept worden tot het vergeten der plichten, die wellevendheid en beschaving meebrengen”. (Volkshartstochten worden hier op Curaçao dus opgezweept, en dit is, o foei! tegen wellevendheid en beschaving!—) „Treurig inderdaad is het met het zedelijk peil van het volk gesteld, wanneer het zoo gemakkelijk zich laat bewegen *recht, billijkheid, eerbied voor het gezag* uit het oog te verliezen om bot te vereren aan vooringenomenheid, of, misschien, personeele wraak.” (De *Curacaosche Courant* begint hier een sluier op te ligten, dien men niet kan aanraken zelfs, of de „tact”, de „voorzichtigheid” de „liefde voor den vrede” vlieden aanstonds mijlen ver heen!) „Er zijn andere middelen om tot recht te komen, wanneer men zich verongelijkt gevoelt, dan die, welke men aangewend heeft gedurende het afgelopen jaar; middelen, die niet aanranden het particuliere leven van, door de meesten geacht, te ingezetenen. *Il y a des juges à Berlin!*”

Zeker, elke misslag is veroordeelenswaardig; maar toch, met huivering en afkeer lezen wij die veroordeeling in dat nieuwjaars-artikel, waar zij immers volgens niet een enkelen regel van „tact”, „voorzichtigheid” en „algemeen menschenmin” op hare plaats is.

Nog hadden wij deze onkiesheid en onbeleefdheid niet ter sprake gebracht, zoo „de Curacaosche Courant” den naam van den „Amigoe di Curaçao” niet als in eenen adem met een anderen naam hadde uitgesproken. Zij toch schreef:

„Curaçao is verdeeld, verdeeld in kampen, die zoo bitter zijn als een openbare krijg; Curaçao is *anti* of *pro* een der partijen in de Aruba Phosphaat Maatschappij. Curaçao is *anti* of *pro* „Amigoe di Curaçao, die door zijn onbedachtzaam schrijven en drijven de *Amigoe di Poesbello* in het leven riep, beiden grootheden waaraan onze vreedzame samenleving geen behoefte in verdeelde kampen had.” (Een VREEDZAME samenleving in VERDEELDE kampen, die, *nota bene*, „zoo bitter zijn als een openbare krijg.” Of de hartstocht iemands geest ook benevelen kan!). „immers een ieder van ons behoort te zijn: „Amigoe di Poesbello di Curaçao, naar het begrip van algemeen menschenmin.

„Hadden wij geen welkomstgroet voor de zich noemende „Amigoe di Curaçao bij haar verschijnen, jammer en nogmaals jammer, dat wij reeds zoo spoedig worden in het gelijk gesteld.”

Ons antwoord op het voorgaande zal kort wezen.

Op de eerste plaats heeft „de Curacaosche Courant” menigmaal in het afgelopen jaar en vooral in haar Nieuwjaars-artikel van dit jaar de bewijzen geleverd, dat wij hare magistrale uitspraken over „onbedachtzaamheid” en over dat „schrijven en drijven van den Amigoe” gerust kunnen laten voor wat zij zijn: loutere aantijgingen en beschuldigingen, die van geen bewijzen vergezeld gaan—dus eenvoudig: fatsoenlijke scheldwoorden. Wij weten niet of de C. C. in haar „algemeen menschenmin” de *Amigoe* van het Plebs van Curaçao of wel van het Plebs der Curacaosche schrijvers geworden is; beiden zouden

wij betreuren: ofschoon haar gedrag ten onzen opzichte het laatste doet vermoeden.

„Algemeene menschenmijn is prijzenswaardig; en dat wij allen *Amigoe di Pueblo di Curaçao* moeten zijn, geven wij volgaarne toe. Maar *Pueblo* is bij ons geen *Plas*! En doet nu het bovenbeproken artikel en zekere Ingezonden artikelen van „de Curaçoesche Courant“ niet vreezen, dat er bij haar al meer en meer zekere neiging opkomt om de *Amigoe* van het *Plas* der Curaçoesche schrijvers te gaan worden? Nogmaals, wij zouden het betreuren: al ware het alleen om haren hoogen ouderdom, dien wij zoo gaarne willen vereeren.

Vervolgens ontkennen wij, dat de *C. C.* recht heeft om zich vol aanmatiging en trots in volle lengte te verheffen, en hare medeorganen in de Curaçoesche pers een maatstaf aan te leggen, die niet door eene hoogere macht dan de Redactie van de *C. C.* geijkt is. Eindelijk protesteeren wij uit alle macht tegen bovenstaande aanmatigheden en beschuldigingen van „de Curaçoesche Courant“: beroepen ons op de 52 nummers van onzen Eersten Jaargang, en later verder de uitspraak over aan het gezond verstand en de eerlijkheid van onze geachte lezers.

“LAS ESCUELAS CATOLICAS.”

„La Voz Nacional“, coerant colombia-
no, koe ta sali na Bogotá, 12 di Dec.
di a. p. tien un artikel riba *School Cató-
lica*, koe un di nos amigoeonan a huzga
hasta importante p'e ponéle na conoemien-
toe di redaccion di „Amigoe di Curaçao.“
Nos ta doena un respondi n'e fineza-ai
coe e consideracion siguiente koe nos per-
miti nos mees riba e artikel-ai. E ta coe-
minza coe e palabranan-aki:

„E triunfo koe awor-aki poco poco Ka-
tolicanan ta gana cerca puebel di mas
poderosonan, ta doena nos derechi di mi-
ra manera un cos cerca e triunfo di I-
glesia riba henter mundo. Ora hende
ta mira idea católica gana camina den
toer rama di ciencia i den toer expres-
sion di spiritoe humano, unto sin kie
hende ta corda riba fin di e prueba gran-
di, i koe e lucha lo dura ainda mas-
poco tempoe: solamente un golpi mas, i
„enemigoe lo ta derotar.“

Nos ta alaba e fe católico ardiente di
nos colega spanjó den triunfo final di nos
Santa Iglesia Católica. Sigur l'e haja co-
rona di victoria: porta di fierne mees lo
no por nada contra dié! Sin embargo, na
nos wowo, nos no ta mira glans di e co-
rona di honor-afombra den un porvenir
muchoe cerca. Si nos por expresa nos opi-
nion, unto toer e triunfo politico koe au-
ti-liberalnan a gana den e ultimoe luna-
nan di 1884 na Zwitserland, Belgia, Amé-
rica i Nederland ta otro tantoe motiboe di
alegría pa Católiconan; sin duda koe di
nan parti, coe di mas grandi sacrificio, nan
a juda daal e golpi terribel na liberalismo.
Maar lo ké ta toca n'e triunfo mees, pa
nos—riba asunto di victoria di e cuestion
di instruccion cristian—é no ta nada mas,
ni nada menos, koe e promé straal di luz
di e madrugá alegre koe lo anuncia e dia
di victoria.

Den Estados Unidos di Colombia nan a
logra relativamente masjá poco pa plama-
mentoe di instruccion necesario. „School
Católiconan tambe no a haja den e Esta-
donan-ai té ainda e judanza i steun cerca
católiconan, camina nan tabatien derichi di
spera. Sin embargo Estado di Cauca ta
haci un excepcion honroso. Al Católico-
nan a habri school den toer distrikt i nan
a pone nan bao di vigilancia i direccion
di Roeman di school Cristiannan (Herman-
nos de las Escuelas cristianas). Maar na
Bogotá mees, un capital coe 60.000 ha-
bitante, apenas tien 1500 mucha coe ta
ricibi promé sinjanza di parti di católiconan.
E instruccion-ai cada anja a doena fruta,
koe sa contrarianan mees ta aprecia i ga-

ba, maar—meste poco mas forza, i sigur
mas forza bibre den lucha pa sinjanza
católico! P'e scribitor di „Las Escuelas
Católicas“ e estado di meioria den e te-
ranan, koe nos a eba di nombra, ta sirbi
masjá bon pa lamanta Colombiannan p'e
lucha-ai. Coe di mas grandi rason é ta
moestra coe preferencia Belyia católica.
Ley nobo di school di Belgia i historia
di su trahamentoe ta moestra kiko cató-
lico colombiannan tambe lo por haci, nan
koe den nan tera, sigur nan tien e wun-
ber, e poder, e religion i e derechi p'es-ai.

No a cai pisar p'e scribitor convece
hasta tata i mama i voogd no-católiconan,
riba excoiente di school católiconan. Les-
tornan di *Amigoe di Curaçao* lo por corda
aiinda, com Sr. Wael, burgermeester di
Antwerpen, i un gran partidario di sinjanza
sin religion di Gobierno, como tata i tu-
tor é ta corda henteramente di otro ma-
nera di e sinjanza-ai. Toeh el a manda
su tres pioe moberman cerca Rev. Socarnan
mientra el a manda tres sobrinoo, k'e ta
nan voogd, na cuidao di Broedernan di
O. L. V. na stad Mechelen. Coe rason
hopi hende ta mira e school católiconan-ai
manera un refugio pa warda muchanan di
bira hende sin fe, i fi di e immoralidad koe
necesariamente ta consecuencia: pasobra
hopi bez ta sosode koe den di school p'e-
blichonan, si e incredulidad-ai no ta pre-
dicar trahamentoe di meester sin fe-nan,
toeh e instruccion neutral sin fe ta un mo-
tibo grandi pa favorecele. Cuanto tata
tia, koe ta liberal of ultraliberal manera
Mr. Wael, i koe den nan bida particular
no ta haci muchoe caso di moral, toeh lo
no kier mira nan pioe-homber i moberman
danjar foi ebikito: i quanto di nan a
doena na toer camina di muchoe bien pue-
bel, koe den meester católiconan-ai-nan,
por ta jamar Broeders i Zusters di Instruc-
cion mees-nan kere di haja, i di berde
nan a leja, garantia di miho pa fe i in-
concia di joenon.

Sigur lotini den nos lector apreciannan
hopi, koe lo leza coe disgusto kiko nos a
caba di bisa: no tantoe pasobra nan ta leja
mas ó menos injustoe e cordamentonan
ai contra sinjanza pública sin religion,
maar principalmente pa motiboe di cierto
desconfianza riba Catolicidad di e escuelas
católicas. Pa kita toer e difficulté di ai, i pa
gana confianza di esnan koe ta haci nos in-
justicia di desconfia nos, nos ta leza den *La
Voz Nacional* lo ké ta sigi saca foi *Tiempo*,
koe tabata scribi asina poco tem past, dia
a habri un misa katólik nobo na London:

„Den nos tempoe nan ta doena mas-
prueba di tolerancia i bon boluntad pa I-
glesia di Roma, segun é ta doña menos
motiboe di miedoe i desconfianza. Nos
sabi masjá bon. Su principianan no a
troca na nada: tocante principio é no a
cede nada di su exigencia i derechi, maar
na practica el a modifia su moda di tra-
ha bao di direccion di Papa i Preslado-
nan. E homber nan ai ta animar coe
un fin nobel i santoci nan tin un spiri-
toe altamente politico. Consecuencia ta
koe es nan mees koe no ta marfana nan
autoridad, a stop di tien desconfianza den
nan. Hende ta bisa sin miedoe di contra-
diccion, koe den London tien mas katólik
koe den Roma: solamente liberal inglesnan
ta haja un poco stranjo i intolerable,
koe tien un number asina grandi di nan
compatriota koe tien nan misa propio, koe
ta bisita misa fielmente, i koe ta larga
Pastor i Padernan dirigi nan.
„Katholieknan ta sigur koe nan no tien na-
da di tene miedoe di Engeland, i Enge-
land nada di teme di katólik nan. Nin-
gun tera di mundo ta doena su suhetoe
nan asina tantoe libertad religioso i
politica.“

NIEUWSBERICHTEN.

CURACAO.

GOUVERNEMENTS-SECRETARIE.
Curaçao, den 15n. Januari 1885.

Bij Koninklijk besluit van 27 No-
vember 1884 N°. 17 is aan den Heer
B. D. Jesurun vergunning verleend
tot het aannemen van het ordetee-
ken 3de klasse van het Borstbeeld
van den Bevrijder, hem door den
President van de Vereenigde Sta-
ten van Venezuela geschonken.

Vergunning verleend aan den Heer
Hendricus Jacobus Reynen, tot het o-
penen eener bijzondere school alhier.

Aan den Heer W. H. van der Ree,
landsonderwijzer op Bonaire, met in-
gang van den 16n. deser maand, tot
herstel van gezondheid, een binnen-

landsch verlof voor den tijd van twee
maanden verleend.

De Gouvernements-Secretaris.

HELLMUND.

— Blijkens een particulier schrij-
ven uit La Guajira, is Zr. Ms. schroef-
stoomschip 1ste klasse *Tromp*, com-
mandant P. TEX BOSCH, den 8sten
dezer aldaar aangekomen. De com-
mandant zoude met eenige officie-
ren van den état-major zich den
volgenden dag naar Caracás bege-
ven. Men zegt dat aan de autori-
teiten te La Guajira last is gege-
om om den état-major van de *Tromp*
zoo heusch mogelijk te ontvangen.

(Vrijmoedige.)

— Door Z. M. is de sergeant L.
A. FERGUSON tot 2n. luitenant bij
het wapen der infanterie van het
leger in Ned.-Indië benoemd.

— Ten voordeele van de weduwe en
de minderjarige kinderen van wijlen
den sergeant G. J. FLORES, — en
niet ten behoeve van de algemeene
armen alhier, zooals verkeerdelijk in
de verspreide programma's is opge-
nomen, — zal het Militaire Liefheb-
berij-Tooneelgezelschap *Semper Cres-
cendo* den 26sten en 27sten dezer de
blijspelen *Jocisse de Vondeling*, *Het
Spreekuur van den Dokter* en *Dirk
Nergenshuis of de geeneinde baron* in
het Theater Naar opvoeren.

— Maandag jl. werd de heer F. F.
Jonckheer terwijl hij zich in de Sa-
linja Abao op jacht bevond door
eene beroerte getroffen die onmidde-
lijk den dood ten gevolge had.

De Katholieke Jongers- school op Pietermaai.

Gisteren was het een merkwaar-
dige dag voor de Katholieke inge-
zeten van Willemstad, Pietermaai
en Scharloo. Op plechtige wijze
werd de opening gevierd vaneene
Katholieke School voor Jongens on-
der bescherming van den H. Jozef.
Nauwelijks had de blijde mare zich
verspreid, dat *un School di Pader*
in een der lokalen van het gebouw der
Union di San José zou geopend wor-
den, of binnen een paar dagen werden
reeds meer dan 90 flinke Curaçoesche
knapen door hunne ouders en voogden
tot bijwoning der schooloefeningen
aangemeld. Vooral toen men zeker-
heid kreeg, dat er al aanstonds *Hol-
landsch* zou geleerd worden, en men
te weten was gekomen wat het be-
teekent: op de „School di Pader“
zal onderwijs gegeven worden, dat
omvat alle vakken van Afdeeling III
en Afdeeling II *minus* de Spaansche
en Engelsche taal, nam het getal
aspiranten aanzienlijk toe. Wij ho-
pen zelfs, dat de tijd niet verre meer
wezen zal, dat er op die Jongens-
school ook eene Afdeeling I zal
worden opgericht.

Op den dag der Opening waren's
morgens ten 8 ure de scholieren—
velen van hunne ouders en voogden
vergezeld — in de kerk van Pieter-
maai tegenwoordig bij de plechtige
H. Mis. De Hoog Eerw. Pater H.
J. Reynen celebreerde den heiligen
Dienst en werd daarbij geassisteerd
door den Z. E. Pater H. C. v. d.
Heiligenberg en den Wel Eerw. Pa-
ter V. Ebben, te Santa Rosa Kape-
laan. Na het Evangelie besteede de
Z. E. Pater L. Jansen den kansel
en hield eene predikatie over de hoo-
ge betekenis van de School voor
Katholieke ouders en kinderen.
Treffend, en bevattelijk voor het
eenvoudigste verstand, ontwikkelde
de gewijde redenaar de leer der Ka-
tholieke Kerk betrekkelijk dat punt,
en wees er met nadruk op dat op-
voeding en onderwijs — als beide
niet godsdienstig zijn — even ramp-
zalige gevolgen hebben voor de kin-
deren en pupillen als voor de ou-
ders en voogden zelf.

Na de plechtige heilige Mis werd
de lofzang tot den Heiligen Geest
Veni Creator aan het altaar gezon-
gen, en begaven zich de kinderen
zeer ordelijk en in een vreugdevol-
le stemming naar het ruime, zeer
doelmatige en fraaie beneden-lokaal
der „Union di San José“, dat nu
de Kerkelijke Inzegening tot School
ontving. Deze laatste plechtigheid
werd verricht door den Hoog Eerw.

Pater H. J. Reynen, wederom geas-
sisteerd door genoemde E. E. Paters,
alsmede door de Eerw. Paters A. Frie,
Pastoor te Santa Rosa, L. Jansen,
J. Onderwater, G. Willems en L.
Cramer.

Thaus richtte de Z. Eerw. Pater
v. d. Heiligenberg, Pastoor van
Barber, een woord van gelukwen-
sching tot den Hoog Eerw. Pa-
ter H. J. Reynen en de vergader-
de Geestelijkheid, tot de heeren on-
derwijzers en secondanten, tot de on-
ders, voogden en belangstellenden, en
vooral tot de lieve kleinen, die met
vaderlijke hartelijkheid werden op-
gewekt om door hunnen ijver eere te
doen aan Pietermaai's eerste Jon-
gensschool, en die tegelijk, op een
toon die het kinderhart weet te
treffen, aan de deugden en goede
eigenschappen werden herinnerd van
den Katholieken scholier.

De Hoog Eerw. Directeur der
School, Pater Vicarius H. J. Reynen,
die zijn Vicariaat van pas weinige
weken met dit grootsche werk zoo
heerlijk heeft aangevangen, riep al-
len een hartelijk welkom toe in deze
Inrichting: zijn vaderlijk *Bonbini*
Pubien! werd met dankbare geest-
drift door allen aanvaard en beant-
woord. — Nu ging men over tot een-
ige practische en locale regelingen;
enkele leerlingen werden op sommi-
ge punten geëxamineerd, en einde-
lijk allen vergast op eenige versma-
peringen.

Zoo is dan onder bijzondere be-
scherming en krachtadige aanmoed-
iging van Zijne Doorluchtige Hoog-
waardigheid *Mgr. H. J. A. van E-
wijk* alsook onder afbeelding van
Gods heiligen en machtigen zegen
dit neeliger mosterdzaadje geplant.
Mogen vele ouders en voogden van
geheel Curaçao er den neilrijken
boom uit ziet opgroeien, en er vruch-
ten van plukken in overvloed!

Ajera tabata un dia importante pa
Católiconan di Willemstad, Pieter-
maai i Scharloo. Di un manera so-
lem habrimiento di un School cató-
lica bao di proteccion celestial di
San José pa MUCHA HOMBER tabata
celebrar. Apenas e notici alegre, koe
un *School di Pader* lo ta habri den
un di e salanan di cas di „Union
di San José“ of den dos dia tata
i mama i tutornan a bin papia pa
pone mas di 90 mucha wapoe di
Curaçao pa sinja ai. Principamente
ora nan a haja sabi sigur, koe un-
bez lo nan sinja *hoelandes* i ora nan
a haja di comprende kiko ta nifica:
na „School di Pader“ lo nan doena
sinjanza den toer rama di Afdeeling
III i Afdeeling II (*kita afé* lenga
ingles i spanjo, unto e number di
muchanan a cresé masjar ligé. Nos
ta spera mees, koe tempoe lo no ta
leuw mas, koe den di e School Par-
ticular-ai lo ta establecé un *Afdee-
ling I* tambe.

Dia di habrimiento di e school,
8'or di mainta, toer scholierman-
hopi di nan na compania di nan tata
i mama i tutor — tabata den Misa
di Pietermaai pa asisti na un S.
Misa solem. Hoog Eerw. Pater H.
Reijnen a celebra e sirbisji Sagrado;
Zeer Eerw. Pastoor H. C. v. d. Hei-
ligenberg di Barber como diácono i
Zeer Eerw. Pater V. Ebben, Kape-
laan di Santa Rosa como subdiá-
cono a judéle. Despues di Evange-
lie Wel Eerw. Pater L. Jansen a
subi preekstoel i a haci un predica-
ci masjar boenita, riba e nificacion
haltoe di School pa tata i mama ca-
tólica i pa mucha católiconan. Boe-
nita i klaar pa sintir di mas simple,
e orador sagradoe a splica doctrina
di Iglesia Católica, koe educacion i
sinjanza — ora nan toer dos no ta
religioso — nan tien consecuencia fa-
tal pa muchanan i pa tata i mama
i pa tutornan mees.

Despues di Santoe Sacrificio di Misa
Solem, nan a canta e cantica di ale-
banza na Spiritoe Santoe *Veni Cre-
ator*, despues e muchanan, coe ma-
sjar orde i coe coerazon jeen di ale-
gría, a bai den e sala di school,
grandi, masjar aporósito i boenita,
koe e ora ai a ricibi bendisyon di
Iglesia p'e ta school. E ultimoe so-
lemnidad-ai tabata hacir di Hoog
Eerw. Pater H. Reijnen, asisti di

EE. Heer Pastoor i Pader koe nos a no-abracaba i di Eerw. Pater L. Jan. Rev. Pastoor A. Frie di Santa Rosa. J. Onderwater, G. Willems i P. Cremer.

Anto Rev. Pastoor H. C. v. d. Heiligenbergen a jama e muchanan bon-hini den nan school i papia riba di school; nan a haci algun indicacion practica i local; nan a examina algun di e discipelnan riba algun punt-toe i en fin nan a tracteere nan toer coe algun refresco.

Rao di proteccion particular di nos Ilustrissimo Señor Obispo, i baa di oracion pa pidi Dios su bendicion tantoe i poderoso e simia di moster-aki talata plantar — marea hopi tata i mama i tutor di henter Curacao por mira e paloe sagradoe spruit i crece, i cohe foi dié fruta na abundancia!

PARTICULIERE CORRESPONDENTIE.

Sta. Rosa 14 Januari 1885.

— Mochten alle berichten van ons district zoo gunstig luiden als het zoo even meêgedeelde! (*) Integendeel, men behoeft geen pessimist te zijn, om voor ons district het vooruitzicht in het nieuwe jaar zelfs wanhopig te durven noemen. — Verreweg de meeste plaatsen even dör als in de heete maanden: op zeer vele plaatsen zelfs geen spruitjes van maïs waar die geplant werd, ook niet de minste winst met de hoedenmakerij; bijna geen werk en daarbij de meêguldigste en brutaalste diefstallen van vee vooral bij arme hulpe-looze vrouwen. Uw correspondent zou alleen van de laatste drie maanden meer dan 6 gevallen kunnen aanhalen, dat bij deugdzame hulpe-looze weduwen of andere arme vrouwen niet één maar twee, drie geiten op de brutaalste wijze werden ontfoud. Een dezer personen verkeert zelfs in wanhopigen toestand, wijl, nadat haar voor een week of drie twee beesten ontfouden waren, haar in den nacht van Zondag op Maandag 1. l. ook nog de drie overige en laatste werden ontfouden en daarmee ook haar eenigste en laatste vooruitzichten op een schamel onderhoud, dat haar in haren ziekelijken toestand zoo hoog noodig was. Moge het der politie gegeven zijn spoedig op het spoor der daders te komen en zoo een einde te maken aan die lage karakterloze rooverijen, die des te betreurenswaardiger zijn naarmate de ellende grooter is.

— Maandag jl. werd uit een der putten der plantadje Popo het verbijzeld lichaam opgehaald van een zekeren P., knecht op dezelfde plantadje. Reeds sedert Zondag had men hem gemist en hem gezocht bij zijne familie op de buurt Rantsoe; zelfs had men 's Maandags morgens niets vermoedend, water uit dezelfde put gebruikten, eerst later bemerkte men aan de bloedkleur van het water op wat verschrikkelijk ongeval men zich had voor te bereiden. De man had nooit zijn plichten als katholiek vervuld en het gebruik van rum schijnt niet vreemd te zijn aan het ongeluk: eene nieuwe waarschuwing voor zooveel die nog steeds dezelfde paden bewandelen.

(*) Onze Correspondent zinspeelt hier op het eerste gedeelte zijner correspondentie, dat wij — evenals eene belangrijke particuliere correspondentie uit Aruba — eerst in een volgend nummer kunnen plaatsen.

NEDERLAND.

Prins Roland Bonaparte, die de universiteits-bibliotheek van Amsterdam heeft verrijkt met al de in de laatste jaren door hem uitgegeven ethnographische plaatwerken, heeft thans ook zijn kostbaar boek over de Surinaamsche inboorlingen aan de bibliotheek ten geschenke aangeboden. Naar wij vernemen, moet dit prachtwerk in Dec. jl. in de lezaal ter bezichtiging zijn gesteld. — Het aantal studenten aan de gemeentelijke universiteit te Amsterdam bedraagt thans 589, nl. in de geneeskunde 398, in de wis- en natuurkunde 65, in de rechten 49, in de godgeleerdheid 35, in de letteren en wijsbegeerte 35. Voorts zijn er

nog enkele studenten, die verzuimd hebben hun inschrijving te doen hernieuwen.

— De *Sland*, geeft een kroniek van de ontwikkeling der anti-revolutionnaire partij, van 1872 af, het jaar toen dit blad zijn loop begon.

In 1872 bestond de anti-revolutionnaire partij in de Tweede Kamer uit 3 leden, namelijk de heeren J. W. van Loon voor Amersfoort; P. H. Saaijmas voor Goes en O. baron Van Wassenae van Catwijk voor Leiden.

In 1873 werden 4 zetels gewonnen: te Deventer, Gorinchem, Leiden en Utrecht; 1874 3 zetels: Gouda twee en Amersfoort; 1875 2: Haarlemmermeer en Middelburg; 1876 geen vermeerdering; 1877 3 zetels verloren: Deventer, Gouda en Utrecht; 1878 1 zetel verloren te Haarlemmermeer en 1 gewonnen te Hilversum; 1879 3 gewonnen: Gorinchem, Steenwijk en Zwolle; 1880 stabiel; 1881 3 gewonnen: Delft, Goes en Zwolle; 1882 2, Gouda en Zutphen; 1883 2, Arnhem en Tiel; 1884 gewonnen 5 en verloren 1.

Aardbevingen in Spanje.

De telegrammen van de *Trinidad Chronicle* spraken ons verleden week van enkele aardbevingen, die in zuidelijk Spanje meer schrik dan schade veroorzaakt hadden. Zij zijn echter de voorboden geweest van een geweldige aardbeving, die op vele plaatsen de grootste verwoestingen heeft aangericht en de bewoners van onderscheidene zuidelijke provincien met schrik en angst blijft vervullen. Op Nieuwjaarsdag kreeg de stad *Alhama* des avonds in weinige oogenblikken het aanzien van een ruïne: terzelfder tijd gevoelde men aardbevingen te *Antequera*, die een paniek veroorzaakte onder de bevolking. Acht en twintig mijlen ten Zuid-Oosten van laatst genoemde stad te *Málaga*, woedde insgelijks de aardbeving, die vervolgens in den richting van *Granada*, *Nerja* en *Algarrobo* een aantal steden en kleinere plaatsen geheel vernielde en overal onder de bewoners een ontzettenden toestand van angst en radeloosheid deed ontstaan. De bevolking onvluchtte de steden; velen brachten den nacht door in spoorwaggonen.

Een koninklijk bevel is uitgevaardigd, waarbij tot eene nationale inschrijving zal worden overgegaan, ten einde den nood der talloze slachtoffers te lenigen. De ambtenaren zullen elk voor zich de verdienste van één dag ten offer te brengen. Hierdoor alleen verkrijgt men de aanzienlijke som van \$ 200.000 Ook de Spaansche Ambassadeurs, Consuls en Agenten in alle landen zullen inschrijvingen openen; in de verschillende hoofdsteden van Europa zullen de Spaansche Gezantschappen een internationaal fonds oprichten ter ondersteuning van de noodlijdenden in Spanje.

ROME, 2 Januari. — De heer *Erington* is alhier aangekomen als vertegenwoordiger van de Britsche Regeering bij het Vaticaan, ofschoon zijne zending nog niet volkomen een officieel karakter draagt.

PARIJS, 2 Januari. — Vier oorlogsbodemns hebben order ontvangen naar de Chineesche wateren te stevenen om het eskader van *Admiraal Courbet* te gaan versterken.

— Volgens bericht van de *Figaro* is een Chineesch oorlogschip, dat de blokkade van Formosa trachtte te verbreken, door de Fransche kanonneerboot *Laganisconi* in de nabijheid van Tai-Wan-Foo buit gemaakt. Merkwaardig is het feit, dat zich onder de bemanning van het Chineesche oorlogsschip niet minder dan veertien Engelschen bevonden.

— Uit *Hong-Kong* werd reeds den 5 Dec. 1884 gemeld, dat de Chineesche Regeering vijf en vijftig Duitschers in dienst genomen heeft, die de soldaten van het Chineesche leger in de moderne krijgskunde onderwijzen. Niet weinig moeten die Chineesche krijgers in tucht en militaire geoeffendheid vooruit zijn gaan, zoodat er onder de leiding van die Duitsche meesters uitnemen-

de Chineesche soldaten en strijders zullen gevormd worden.

HAVRE, 2 Januari. — Twee duizend balen katoen, die door de stoomboot *Rhodora* in het Ooster-dok alhier werden gelost, zijn door brand vernield. De brand is nog niet gebluscht.

— Op voordracht van den heer de *Lesseps* benoemde onlangs de *Académie des Sciences* eene commissie, die een onderzoek in zou stellen over de vraag, of tegenwoordig de quarantaine-maatregelen nog als nuttig kunnen beschouwd worden.

De Commissie verklaarde zich in haar verslag tegen de quarantaine, die volgens haar den handel groote nadeelen berokkent en tijdens het heerschen van Epidemieën geen zeker voorbehoedmiddel kan geacht worden. De reeders van *Havre* hebben reeds een verzoekschrift bij de Regeering ingezonden, waarin zij de afschaffing vragen van de quarantaine-wet.

BERLIJN, 2 Januari. — Prins Bismarck betuigde zijnen dank voor de 2.500 mark die hem door de ingezetenen van Eberfeld waren aangeboden, teneinde te helpen voorzien in den post, die de Kanselier te vergeefs van den Rijksdag gevraagd had voor het aanstellen van een nieuwen ambtenaar aan het Ministerie van Buitenl. Zaken. „De sympathie”, zegt v. Bismarck in den brief — waarin hij zijn dank betuigt voor de goede bedoeling van de Eberfelders, maar wier geschenk hij niet aanvaardt kan om dien nieuwen ambtenaar toch aan te stellen. — „de sympathie, welke hem is ten deel gevallen doet zien, dat de Duitsche natie (*minus* de millioenen Duitschers die achter het Centrum staan en de vele honderdduizenden die het met de overige tegenstemmers geheel eens zijn) gevaar ziet in meerderheden, die alleen vereenigd en meerderheid zijn, wanneer het er op aan komt: voorstellen van de Regeering te verwerpen, en die zelf onmachtig zijn een regeering te vormen als zij daartoe geroepen wierden.”

Betrekkelijk de gelden, die opgezonden werden, zal v. Bismarck later eenige voorstellen doen om ze nuttig te besteden.

PANAMÁ, 24 Dec. 1884. — Er hebben hevige gevechtige plaats gehad in den Staat *Santander*. De opstandelingen, aangevoerd door Generaal *Fortunato Bernal*, zijn met groote verliezen op de vlucht geslagen. De overwinning is te danken aan de samenwerking die er bestond tusschen de federale troepen en die van het gouvernement van *Santander*.

LIMA, 10 Dec. 1884. — Een gewichtige rechtszaak is tegenwoordig in de Republiek Chili aanhangig. Na hunne overwinningen op Peruaansch grondgebied hebben zich de troepen van Chili zich aldaar aan vele rooverijen en buitensporigheden schuldig gemaakt, waardoor Engelsche, Italiaansche en Fransche onderdanen zeer benadeeld zijn geworden. Dezen hebben bij hunne respectieve regeeringen klachten ingediend, met gevolg, dat er thans gemengde rechtbanken zijn opgericht om de zaak te onderzoeken en aan de eischen der beklagers recht te doen wederbaren. Het Engelsch-Chileensch tribunaal houdt te Santiago reeds zijne zittingen; eene Commissie, waarin de Italiaansche gemachtigden zitting hebben, heeft insgelijks hare werkzaamheden aangevangen; het Fransche tribunaal is nog niet formeel tot stand gekomen. De vreemde inwoners eischen een schadevergoeding van vier en twintig miljoen dollars (zilver). De uitspraken van de jury's hebben, zoo als te verwachten was, noch de Regeering van Chili, noch de in Peru gevestigde en benadeelde ingezetenen bevredigd. Chili beweert, dat het niet aangaat 36% van de gevorderde schade-loosstelling te betalen; immers in gewone dergelijke gevallen werd door eene Regeering nooit meer dan 2% betaald. Van hunnen kant zijn de Engelschen, Franschen en Italianen evenmin tevreden. Zij hebben vertoogen tot hunne Regeeringen gericht,

en gewezen op onrechtvaardigheden in de samenstelling van de recht-bank of in de uitspraak zelve: daarom durven zij het vertrouwen koesteren, dat de Europeesche Mogendheden de rechten harer onderdanen in dat roofnest van Zuid-Amerikaansche Republieken krachtig beschermen zullen. Tot hunnen troost mogen zij dan ook vernemen, dat de heer *Granville* en den heer *Ferry* hunne zaak.... besproken hebben!

Roma 20 December 1884.

Mi muy estimado i apreciado

Amigoe Cobi.

Cobi, mi a haci maloe di no a doena bo permit di publica es *postscriptum* di mi última carta. Coe trocamentoe di dos tres palabrita a sirbi perfectamente. Maar no ta nada. Lo mi drecha cos awor. Den un di bo carta bo ta puntrá mi si no tien relacion denter mi i Govert, pasobra mi mama tambe jama *Bouwdewijn*? Wel mi no kier tien un secretoe pa bo i no tien noode di seonde esai pa publick tampoco, sigur mi tien relacion coe Govert, i mas koe bo por corda. Mi Tawela Adolf Bouwdewijn tabata roeman di su Tawela Ferdinand koe ta na bida ainda i koe tien uu jioe noema tata di Govert jamar *Godefridus*. Ferdinand ta un homber rikisimo i su jioe i nietoe no menos; p'esai mi a scribi bo algun tem pasar caba, koe cos lo bai mi bon. I bo por comprende, koe a mi. Ipi, lo no loebida Cobi: maar si ta bai bon coe Ipi, koe lo bai bon tambe coe Cobi. Bo mees por comprende awor pakiko mi a haja unbe tantoe simpatia pa Govert. Danki Dios, koe mi simpatie no tabata por nada pé. Manera mi a scribi den e mees *post-scriptum* caba, el a comberti. Mi no kier doena toer relacion di su combersion pa publick, ta cos koe lo mi warda pa despues. Basta koe el a reconcilia coe Iglesia i koe el a ricibi santoe Sacramentoe. O es dia tabata pa nos toer un berdadera fiesta. Nunca dia di Immaculada Concepcion di la Birgen tabata celebrá pa nos coe mas legria i solemnidad. Awor permiti, koe mi bai combersa trobe coe bo riba Roma mees. Nos a jega caba na:

CAPITEL XIII.

Noticia di Roma.

Té awor nos toer tien bon salur, mas koe tempoe ta bira basta frioe caba, principalmente anochi. Jardinnan grandi, koe nan tien hopi rondor di Roma ta perde nan boniteza, pasobra tem di frioe toer paloe ta perde nan flor i jerba, toch esai no ta haci nos tristoe. Despues di fiesta di Pascu nos ta bai na Napels, pa bolbe na luna di Februari trobe na Roma, pasobra apesar koe nos a mira hopi cuba, no ta basta ainda. Nos tien di bisita hopi lugar nuebe, diez bez pa haja un bon idea di dié. Asina pa egempel pa goza di Misa di mas famoso, koe Roma tien. Misa di S. Pedro, koe lo mi doéná bo un descripción di dié despues, bo mesté bisite maucho bez sino lo bo bai foi Roma, hajando un idea bien robes di es Basiliek grandi. Es denter nos koe ta probecha di mas, ta Maiké. Mi ta kere, si nos no tabata forzé pa bai na Napels, lé fca ainda na Roma; el a papia mees di fca biba aja. Notici koe el a marca den un boeki, ta basta caba pa traha dos boeki grandi, koe el tien idea di saca na idioma spanjool.

Té awor nos tien masjar poco amigoe na Roma. I nos no tien noode di busca nan tampoco. Den cada Misa, combentoe, museo, paleis etc. nos tien basta hende pa moenstra nos cos di mas principal. Maar larga mi contá bo trobe prome algun nobedad di Roma, caba lo mi sigi di contá bo trobe cos interesante di historia di Roma.

Nobedad di mas grandi pa awor ta, koe Italianonan, ó pa papia mehor, koe Gobierno di Humbert a haja hamber trobé, i koe el a bai horta di nobo un poco. Manera bo sabi caba, Cobi, despues di a toema posesion, mi kier bisa, despues di a roba Roma foi Papa-legítimo Sucesor di San Pedro i Rey legítimo di capital di Cristianismo i di estados ecclesiasticos, — cabeznan di Reino di Torini (Turijn) a haja bon di jena nan sacoe coe bon placa di cosnan, koe nan a horta foi combentoe i cas público i no menos di boekinan interesante koe tabatien, hopi balor i koe nan a kita foi bibliotecanan grandi koe sin ripara gobiernoe a toema posesion di dié. Té awor nan no a misji coe biblioteca, koe despues di es di Vaticano ta di

